

Zápis z jednání 1. pracovního týmu Odborné komise pro důchodovou reformu

Ukončení II. pilíře a nastavení parametrů III. pilíře

datum: 20. října 2016, 9:00

místo: Klub, budova MPSV Na Poříčním právu 1, Praha 2

přítomni: viz příložený seznam

Vít **Samek** přivítal přítomné a otevřel téma dřívějšího odchodu do důchodu pro různé náročné profese.

V diskuzi padlo, že v současné době je boj o zaměstnance, zaměstnavatelé přicházejí s benefity všeho druhu a příspěvek na důchodové připojištění je velice zajímavý, protože přitahuje zaměstnance na delší dobu.

Vít **Samek** promítl a okomentoval materiály [„Informace pro paní ministryni k možnostem vytvoření podmínek pro dřívější odchod do důchodu zaměstnanců vykonávajících náročná povolání“](#) a [„Návrh na přechodné vytvoření podmínek pro dřívější odchod do důchodu zaměstnanců vykonávajících náročná povolání v průběžně financovaném důchodovém pojištění“](#). Dodal, že mnoho odborových svazů je motivováno tím, že vláda už jednou ustoupila dělníkům. Diskutovaly se otázky položené v Cestovní mapě české důchodové reformy.

Markéta **Marinková** řekla, že je přesvědčena, že když lidé nemají jistotu, že dostanou alespoň to, co vložili do III. pilíře, tak nebudou spořit. Za svaz horníků dodala, že vždy požadovali řešení v I. pilíři. Svaz horníků má i jiné náročné profese, nejen horníky v podzemí. Jejich požadavky se opírají o vyjádření předsedy hnutí ANO Andreje Babiše a 1. místopředsedy hnutí ANO Jaroslava Faltýnka, kteří v médiích podpořili ideu snížení důchodového věku, což je řešení v I. pilíři a to podpořila i koaliční rada. Zároveň Markéta Marinková dodala, že nechtějí, aby zároveň tito lidé byli za předčasný odchod do důchodu nějak sankcionováni a byl jim důchod ponížen jak přímo o krácení tak i chybějícími roky a chtějí, aby se udělal dopočet.

Pavel **Hulák** řekl, že zaměstnavatelé mají pracovní skupinu, která řeší důchodovou reformu, a navrhuje, že pokud bude chtít stát 3-4 % po zaměstnavatelích jako povinný příspěvek na rizikové profese, zaměstnavatelé budou chtít, ať přihodí procenta i stát. A dále Pavel Hulák navrhl, že by bylo dobré řešit, jak by se stát měl starat o penze svých zaměstnanců. Na to Vít **Samek** odpověděl, že zákon o státní službě dává státním zaměstnancům garanci zaměstnání až do 70 let.

Diskuze se vedla o současné situaci na finančních trzích, nízkých výnosech a výhledu do budoucna.

Byla vznesena otázka, z jakých zdrojů generovat prostředky na výplaty předčasných důchodů pro rizikové profese.

Miroslav **Jára** sdělil, že v ASO diskutovali o problematice a navrhují, aby pro náročné profese byl zřízen speciální účet pro předdůchody v I. pilíři. Radmila **Malá** odpověděla, že tento návrh je neprůchodný, neboť funguje tzv. univerzalita příjmů státního rozpočtu. Vít **Samek** doplnil, že by se muselo pro každý jednotlivý rok vypočítat, jaké jsou náklady a výnosy tohoto opatření, aby byla bilance pro daný rok vyrovnaná. Otakar **Hampel** dodal, že vidí problém, protože by dnes platily firmy obecně na zaměstnance v rizikových profesích a ne na své zaměstnance, na což mu Vít **Samek** odpověděl, že je to přeci podstata průběžného důchodového systému. Marek **Suchomel** doplnil obavu, co když za 20 let např. už nebudou rizikové profese, na což mu Vít **Samek** odpověděl, že je možné si vývoj namodelovat a např. z počátku vybírat vyšší sazbu. Tomáš **Machanec** ještě doplnil komentář, že toto souběžné řešení by znamenalo, že by dnes firmy platily dvakrát, v I. pilíři těm nejstarším a ve III. pilíři těm, kteří mají do důchodu např. 10 a více let.

Martin **Potůček** navrhl o univerzalitě státního rozpočtu hovořit obecně, zejména ji zdůrazňovat ve vztahu k chybným argumentům typu, že „důchodový účet“ je neudržitelný. Dále navrhl uvažovat o virtuálním účtu ve vztahu k ČSSZ, kdy by tento účet pomohl analyzovat a předvídat, jak se náročné profese budou vyvíjet. Radmila **Malá** dodala, že by to musel být analytický účet, který by pouze poskytoval informace, ale neumožňoval by nic se situací dělat.

Zdeněk **Linhart** řekl, že je nutné začít debaty od kategorizace práce, s odkazem na na vyhlášku č. 432/2003Sb. o kategorizaci práce, neboť předpis definuje, že pro zařazení profese do 3. nebo 4. kategorie není nutné, aby došlo ke zdravotnímu poškození, u mnoha profesí je jen riziko, že by mohlo dojít. Zdeněk Linhart považuje za nutné si vydefinovat, koho přesně by se tedy navrhované opatření týkalo. K tomu Miroslav **Jára** ještě doplnil, že např. existují profese, kde je nutná zdravotní prohlídka a tyto profese by se také měly zahrnout do diskutovaného opatření. Markéta **Marinková** taktéž dodala, že vymezení 3. a 4. pracovní kategorie je nedostatečné. Vít **Samek** odpověděl, že je to zásadní téma, je nutné tím začít. Dle jeho názoru je nutné najít jednoduché kritérium, neboť nikdy neumíme pokrýt všechny profese, ale jinak to vláda nepodpoří. A to, že by pro tyto pracovní kategorie existoval výhodnější režim, neznamená, že lidé v jiných profesích by už předdůchody využívat nemohli.

Dále se diskutovala otázka snížení či garance výplaty penzí ve III. pilíři. Aleš **Poklop** k tomu doplnil, že u penzí z Penzijního připojištění nebo doplňkového penzijního spoření může docházet v průběhu výplaty k navýšení i poklesu vyplácené penze. Případné navýšení/pokles se projeví vždy po každoročním přepočtu penzí. Výše navýšení/poklesu u penzijního připojištění ovlivňuje především nastavení penzijních plánů u jednotlivých penzijních společností. U doplňkového penzijního spoření je vyplácená penze ovlivněna především pohybem kurzu, tedy hodnotou podílové

jednotky. Při poklesu kurzu tak může dojít i k ponížení vyplácené penze a samozřejmě naopak. U penzí, které jsou příjemci zvoleny v neklesající výši, pak z důvodu pohybu kurzu může dojít ke zkrácení doby výplaty.

U starobní penze ve formě předdůchodu je situace jiná – tam nesmí v průběhu výplaty dojít k poklesu penze, nicméně případný pokles hodnoty jednotky může zapříčinit zkrácení doby výplaty.

Patrik **Balla** doplnil, že formou starobního důchodu řešíme zdravotní problémy obyvatelstva, a na to, že existuje pojištění, jen není globálně používáno, je individuální. Vít **Samek** odpověděl, že řešíme důsledek pro trh práce.

Příští jednání prvního pracovního týmu proběhne **10. listopadu v 9:00 v Klubu** v přízemí budovy MPSV na adrese Na Poříčním právu 1. Příspěvek bude mít Filip Král z ČAP.

zapsala: Markéta Havelková

vidoval: Vít Samek

příloha: seznam přítomných

Balla Patrik	ČAP
Brodani Jana	AKAT ČR
Havelková Markéta	sekretariát OK
HAMPL Otakar	MZe
Hulák Pavel	KZ
Jára Miroslav	ASO
Kubátová Irena	MF ČR
Linhart Zdeněk	MPSV ČR
Machanec Tomáš	MPSV ČR
Malá Radmila	MF ČR
Marinková Markéta	OS PHGN
Pitterling Marcel	MF ČR
Poklop Aleš	APS
Potůček Martin	předseda OK
Samek Vít	ČMKOS
Suchomel Marek	MPSV ČR
Šulc Jaroslav	ČMKOS
Zrcek Kryštof	ČSSZ

**Příloha: Stanovisko ASO k otázkám pana Víta Samka z jednání 1. pracovního týmu
Odborné komise pro důchodovou reformu dne 21. září 2016**

pro jednání PT 1 dne 20. října 2016

1) III. pilíř je dobrovolný a má charakter „Osobní, individuální penze“.
Budoucí zdroje na „PŘILEPŠENÍ K DŮCHODU“ jsou vytvářeny dobrovolně a společně, tj. spolu zaměstnanec, zaměstnavatel a motivační příspěvek od státu.

Návrh řešení :

Příspěvek zaměstnavatele bude stanoven a určen kritériem :

a) za běžnou kancelářskou práci a práci v méně náročných profesích byl (je) příspěvek stanoven ve výši např. 1 000 Kč, (100 %)

b) pro profese určené zákonnou úpravou, tj. profese, jejichž zdravotní předpoklady pro výkon povolání jsou stanovené právními normami, byl (bude) příspěvek vyšší např. o 500 Kč, tj. celkem zaměstnavatel přispívá zaměstnanci 1 500 Kč (150 %)

Příspěvek navíc např. 500 Kč, tak ošetřuje zdravotní rizika :

- spojená s náročnou profesní prací (psychika),
- s prací za ztížených klimatických podmínek
- s náročnou fyzickou prací.

Každý zaměstnanec, tak zná podmínky poskytování příspěvků a částky v Kč, které zaměstnavatel poskytuje do „Individuálních penzí“ ve III. pilíři.

Obdobný, individuální postup by zaměstnavatelé měli zvolit pro III. a IV. Kategorii rizikových prací s vlivem na zdraví jednotlivých zaměstnanců, kde nejsou profese určené zákonnou úpravou.

Rezorty s vysokým podílem nebezpečné, namáhavé práce s povinně sledovanou a časově omezenou dobou expozice v nebezpečném prostředí a profese určené zákonnou úpravou, tj. profese, jejichž zdravotní předpoklady pro výkon povolání jsou stanovené právními normami, by měly založit v I. pilíři „Solidární finanční zdrojovou rezervu – virtuální účet“ např. u ČSSZ, na řešení předčasného odchodu do důchodu po dosažení 60 let věku. Na tvorbu zdrojů tak zbývá cca 14 let do roku 2030, kdy reálně nastane situace pro zaměstnance III. a IV. kategorie po dosažení věku 60 let, aby mohli odcházet do předčasného důchodu (od 1 roku do 5 roků), tj. před dosažením věku 65 let.

2) Stávající nové návrhy pro III. pilíř, mění zcela jeho zaměření.

Z III. pilíře se stává skryté „**POJIŠTĚNÍ ZDRAVÍ V PŘÍPADĚ POŠKOZENÍ ZDRAVÍ Vlivem rizik ze závislé práce.**

Problémem zůstává, jak objektivně je možné stanovit vyčerpávající seznam rizik v III. a IV. kategorii?

Domníváme se, že existují budoucí RIZIKA z masivního zavádění automatizace, robotizace, z opakujících se jednotvárných manuálních činností, z prašnosti, z hluku, z životního prostředí (smogové situace, vlhkost, plísňe, alergie, znečištění staveb, atd.) a tato RIZIKA nebude možné zařadit do stávajících kategorií.

Nezanedbatelné je nestejně rozvrstvení roční úmrtnosti obyvatelstva. Vysoká úmrtnost obyvatel se základním a středním vzděláním bez maturity, naznačuje nutnost řešit tuto část populace, jako celek a ne jen podle výběrových kategorií. Vše ukazuje, že obyvatelstvo se základním a středním vzděláním bez maturity, by mělo odcházet do dřívějšího důchodu, aby se důchodu dožilo, případně část důchodu si odžilo.

3) Domníváme se, že dochází k zakrývání skutečné podstaty věci, tj. nutnosti zavedení rizikového důchodového pojištění pro zaměstnance v případě poškození zdraví vlivem rizik ze závislé práce.

Bude nutné zavést v I. pilíři „Solidární finanční zdrojovou rezervu – virtuální“ do které budou muset povinně poskytovat (nový sociální odvod, tj. x %), peněžní prostředky z vyplacených hrubých mezd ZAMĚSTNAVATELÉ za zaměstnance v III. a IV.

Kategorií. Do I. Pilíře, na „Solidární finanční zdrojovou rezervu – virtuální“ budou vkládat prostředky VELKÉ FIRMY s ohroženými ZAMĚSTNANCI a profese určené zákonnou úpravou, tj. profese, jejichž zdravotní předpoklady pro výkon povolání jsou stanovené právními normami. „Solidární finanční zdrojová rezerva – virtuální“ bude řešit ukončení výroby, odchod horníků, slévačů, konec celých resortů a další.

„REZERVA“ bude řešit významné zdravotní hromadné potíže a zaměstnanecké potíže regionů a velkých firem.

4. Přesouvání podnikatelských rizik, globálních rizik z podnikání, finančních rizik, zdravotních rizik zaměstnanců, předčasných odchodů do důchodu na stávající solidární I. pilíř je nepřipustné.

I. pilíř nemůže suplovat a řešit problémy stávajícího světa. I. pilíř je průběžný solidární systém a odpovídá za průběžnou výplatu důchodů, podle přesných a předem nastavených pravidel a časových posloupností. Nesystémové zásahy do I. pilíře ohrožují stabilitu systému, výplaty důchodů a výši dostupných zdrojů. I. pilíř nemůže řešit systémové chyby manažerů a globální nedostatky tohoto světa.

5. Vše ukazuje, že bude nutné přehodnotit III. pilíř v jeho obsahu, činnosti a ekonomiky, tj. bude nutné přehodnotit výnosnost Penzijních společností, Transformovaných fondů, Důchodových fondů (II. pilíř – zrušen) a Účastnických fondů (III. pilíř) v jejich činnosti.

Výsledky hospodaření Penzijních společností a Penzijních fondů ukazují, že pouze Transformované fondy jsou schopné generovat prostředky nad úroveň „Záporných sazeb“. Problém Penzijních společností a Penzijních fondů je, kam umístit zdroje ve výši cca 400 mld. Kč, aby generovaly cca 8 %. V roce 2015 Penzijní společnosti a Penzijní fondy vytvořily jen cca 1 % zisku.

Za ASO Jára Miroslav z 20. 10. 2016 (doplněno 27. 10. 2016)